

NÁVRH NA ZVÁŽENIE ORGANIZAČNEJ ZMENY ZÁKLADNEJ ŠKOLY: ROZŠÍRENIE O DRUHÝ VZDELÁVACÍ CYKLUS (5. ROČNÍK) V SÚLADE S KURIKULÁRNOU REFORMOU

1. Charakteristika navrhovaného riešenia

Cieľom tohto riešenia je transformácia neplnoorganizovanej základnej školy (aktuálne ročníky 1. – 4.) na školu, ktorá bude poskytovať vzdelávanie v rámci celého **prvého vzdelávacieho cyklu (1. – 3. ročník)** a celého **druhého vzdelávacieho cyklu (4. – 5. ročník)**. V rámci kurikulárnej reformy sa 5. ročník presúva do prvého stupňa základnej školy, čím sa dĺžka primárneho vzdelávania upravuje na päť rokov. Tento model umožňuje žiakom zostať v domácom prostredí obce o jeden rok dlhšie, čo posilňuje komunitný život a odkladá nutnosť dochádzania do inej obce.

2. Harmonogram implementácie

Môj návrh počíta s postupným nábehom podľa nového Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP 2023):

- **September 2026:** Povinné zavedenie ŠVP 2023 v 1. ročníku.
- **Školské roky 2026 – 2029:** Postupný prechod nižších ročníkov na nový program.
- **September 2030:** Oficiálne zriadenie **5. ročníka** ako súčasť 2. cyklu pre žiakov, ktorí začali vzdelávanie v roku 2026.
- **Prechodné obdobie:** Žiaci, ktorí nastúpili pred septembrom 2026, dokončia svoje vzdelávanie v tejto škole 4. ročníkom podľa starého programu (ŠVP 2015), čím je zabezpečená plynulosť bez administratívnych komplikácií spojených s predčasným zriaďovaním tried druhého stupňa.

3. Personálne zabezpečenie a kvalifikácia

- **Uznanie kvalifikácie:** Po prechode na ŠVP 2023 bude učiteľom s aprobáciou pre 1. stupeň plne uznaná kvalifikácia aj pre vyučovanie v 5. ročníku (2. cyklus).
- **Spájanie ročníkov:** Škola si môže nastaviť spájanie ročníkov v rámci cyklov podľa vlastných kapacít a potrieb svojho školského vzdelávacieho programu.

4. Finančné dopady

- **Normatívne financovanie:** Objem finančných prostriedkov sa zvýši s narastajúcim počtom žiakov (pridaním 5. ročníka).
- **Veľkostný príspevok:** Obec môže pre školu (ak má menej ako 250 žiakov) využívať zvýšený normatív prostredníctvom veľkostného príspevku, a to až do 31. decembra 2030.
- **Kapitálové výdavky:** Prípadné náklady na rekonštrukciu alebo úpravu tried pre 5. ročník znáša zriaďovateľ, pričom môže využiť aj dotácie podľa zákona o financovaní škôl.

5. Analýza navrhovaného riešenia – Výhody a nevýhody

Silné stránky (Výhody)

Žiaci zostávajú dlhšie v mieste bydliska, posilnenie komunity.

Plná kvalifikovanosť učiteľov 1. stupňa pre 5. ročník pod novým ŠVP.

Možnosť využiť veľkostný príspevok až do roku 2030.

Slabé stránky (Nevýhody)

Nutnosť zabezpečiť priestorové a materiálne-technické podmienky.

Riziko náročnejšej zastupiteľnosti pri nízkom počte učiteľov.

Normatív nemusí u malých škôl pokryť všetky zvýšené náklady.

6. Záver a odporúčanie

Navrhované riešenie predstavuje postup, ktorý využíva prebiehajúcu reformu vzdelávania v prospech obce. Tým, že sa 5. ročník zriadi až v súlade s novým ŠVP, obec sa vyhne komplikáciám s dočasným uznávaním kvalifikácií učiteľov a získa dostatočný časový priestor (4 roky) na prípravu.